

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

рішенням Вченої ради ОНУ

імені І.І. Мечникова

Голова Вченої ради

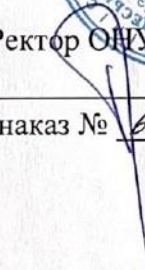
 проф. Вячеслав ТРУБА

(протокол № 9 від 20 червня 2023 р.)

Положення набуває чинності з

1 квітня 2023 р.

Ректор ОНУ імені І.І. Мечникова

 проф. Вячеслав ТРУБА

(наказ № 63-02 від 30.06.2023 р.)

ПОЛОЖЕННЯ
про студентські наукові гуртки та проблемні групи
в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова

ЗМІСТ

1. Загальні положення	3
2. Мета і завдання студентського наукового гуртка та проблемної групи	4
3. Організація і керівництво студентським науковим гуртком та проблемною групою	4
4. Члени студентського наукового гуртка та проблемної групи	5
5. Права та обов'язки старости студентського наукового гуртка та проблемної групи	6
6. Права та обов'язки керівника студентського наукового гуртка та проблемної групи	6
7. Документація студентського наукового гуртка та проблемної групи	8
8. Загальні вимоги до науково-дослідної роботи	8
9. Прикінцеві положення	9
10. Додатки	10

Укладачі:

Ніколаєва Майя Іванівна – перший проректор, к.політ.н., доцент, професор кафедри політології факультету міжнародних відносин, політології, соціології ОНУ імені І. І. Мечникова

Гвозд'ї Світлана Петрівна – керівник навчального відділу, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри фізіології, здоров'я і безпеки та природничої освіти біологічного факультету ОНУ імені І. І. Мечникова

Сминтина Олена Валентинівна – Координатор роботи Центру забезпечення якості освіти, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри археології та етнології України факультету історії та філософії ОНУ імені І. І. Мечникова

1. Загальні положення

1.1. Науково-дослідна робота студентів – один із найважливіших засобів підвищення якості підготовки фахівців у вищій школі. Це комплекс заходів наукового, методичного, організаційного характеру, що забезпечує навчання всіх здобувачів вищої освіти (далі ЗдВО) навичкам наукових досліджень відповідно до обраної спеціальності в рамках освітнього процесу та поза ним.

Для виконання цих заходів створюються студентські наукові гуртки та проблемні групи.

1.2. Студентський науковий гурток – це добровільне об'єднання ЗдВО, зацікавлених у поглибленому вивченні відповідного наукового напрямку діяльності кафедри (кафедр), при якій формується студентський науковий гурток.

Студентські наукові гуртки створюються при кафедрах факультетів. Це початкова форма оволодіння майбутніми фахівцями навичками наукового дослідження.

1.3. Проблемна група – це добровільне об'єднання ЗдВО при кафедрі (кафедрах), учасниками якого є здібні й талановиті в науковій роботі студенти за основними науковими проблемами наукової діяльності кафедри (кафедр). Проблемні групи є вищим ступенем організації науково-дослідної роботи студентів. Перевагою такої форми науково-дослідної роботи є можливість вивчення обраної теми ґрунтовніше і різнобічніше. Об'єктом наукового дослідження може бути проблема, якою займається науковий керівник цієї групи. Члени проблемної групи можуть включатися до числа виконавців теми НДР кафедри/кафедр факультету.

1.4. На одній кафедрі може функціонувати декілька студентських наукових гуртків чи проблемних груп з тематики, що відносяться до спеціалізації кафедри.

1.5. Студентський науковий гурток та проблемна група діють згідно чинного законодавства України, Статуту Університету, цього Положення.

1.6. У своїй діяльності студентський науковий гурток та проблемна група керуються принципами рівноправності членів гуртка, самоврядування, відкритості та прозорості діяльності, органічного зв'язку науково-дослідної роботи з освітнім процесом.

1.7. За згодою наукових керівників можуть проводитись міжкафедральні засідання студентських наукових гуртків та проблемних груп.

1.8. План роботи студентського наукового гуртка, проблемної групи та основні напрямки їх наукових досліджень розробляються відповідно до науково-дослідної тематики кафедри і затверджуються кафедрою протягом місяця з початку навчального року.

1.9. Для започаткування студентського гуртка та/або проблемної групи, потрібно рішення кафедри і схвалення рішенням вченої ради факультету. Рішення Вченої ради факультету про започаткування студентського гуртка та/або

проблемної групи затверджуються Наказом ректора по ОНУ імені І. І. Мечникова.

2. Мета і завдання студентського наукового гуртка та проблемної групи

2.1. Метою роботи студентського наукового гуртка та проблемної групи є виявлення та залучення обдарованої молоді до наукової діяльності, поглиблене вивчення студентами відповідної галузі наук, набуття навичок науково-дослідної роботи та застосування отриманих знань на практиці, обговорення актуальних проблем відповідної галузі наук, розширення загального і професійного світогляду та створення умов для науково-дослідної діяльності здібних і талановитих студентів.

2.2. Основними завданнями студентського наукового гуртка та проблемної групи є:

- організація науково-дослідної роботи студентів;
- поглиблене вивчення студентами обраної теми;
- залучення студентів до наукових проблем кафедри;
- розвиток у студентів компетентностей науковця, дослідника;
- залучення студентів до участі в наукових конференціях, семінарах, форумах, конкурсах та інших науково-дослідних і просвітницьких заходах;
- сприяння участі студентів у міжнародних проєктах, програмах навчання і стажування за кордоном;
- обговорення теоретичних проблем, розв'язання актуальних науково-технічних питань, проведення циклу досліджень;
- ознайомлення за методикою плануванняй проведення експерименту;
- апробація результатів науково-дослідної роботи ЗДВО на міжнародних та всеукраїнських наукових заходах та їх публікація в наукових виданнях;
- налагодження зв'язків з іншими студентськими науковими організаціями, об'єднаннями, установами на міжнародному, всеукраїнському та регіональному рівнях;
- сприяння формуванню здібностей застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності.

2.3. Форми роботи студентського наукового гуртка та проблемної групи: засідання, участь у наукових конференціях, семінарах, круглих столах, публікації наукових статей, наукові дослідження тощо.

3. Організація і керівництво студентським науковим гуртком та проблемною групою

3.1. Кількість членів студентського наукового гуртка або проблемної групи

має бути не менше 5 осіб.

3.2. Поточну роботу студентського наукового гуртка та проблемної групи організовує і контролює науковий керівник, що призначається рішенням засідання кафедри з числа науково-педагогічних працівників кафедри.

3.3. Керівництво науковою діяльністю студентського наукового гуртка та проблемної групи здійснює викладач, який має науковий ступінь доктора або кандидата наук або викладач, який не має наукового ступеня, але має значні наукові досягнення, є фахівцем у певній сфері (напрямі) наукових досліджень.

3.4. Засідання студентського наукового гуртка та проблемної групи проводяться як правило один раз на місяць для роботи згідно плану з обговоренням підсумків наукових робіт, реферативних повідомлень тощо, але не рідше 6 разів на навчальний рік.

3.5. Організаційна робота студентського наукового гуртка та проблемної групи здійснюється старостою, яка (який) обирається відкритим голосуванням на засіданні й затверджується науковим керівником гуртка.

3.6. На початку навчального року керівником студентського наукового гуртка та проблемної групи складається попередній річний план роботи студентського наукового гуртка та проблемної групи, який розробляється відповідно до науково-дослідної тематики кафедри. План роботи приймається студентським науковим гуртком чи проблемною групою на своєму засіданні, затверджується рішенням кафедри (кафедр).

3.7. Звіт керівника студентського наукового гуртка чи проблемної групи заслуховується і затверджується на засіданні кафедри (кафедр).

4. Члени студентського наукового гуртка та проблемної групи

4.1. Членом студентського наукового гуртка чи проблемної групи може бути кожен студент університету, який успішно виконує навчальний план та виявляє бажання і схильність до науково-дослідної роботи.

4.2. Прийом у члени студентського наукового гуртка (проблемної групи) та відрахування з його складу здійснюється за заявою претендента.

4.3. У своїй діяльності члени студентського наукового гуртка та проблемної групи керуються нормами наукової і професійної етики.

4.4. Права й обов'язки членів студентського наукового гуртка та проблемної групи:

- дотримуватись умов цього Положення;
- дотримуватися норм та принципів академічної доброчесності;
- бути присутнім і виступати з доповідями й науковими повідомленнями на засіданнях студентського наукового гуртка та проблемної групи;
- виконувати науково-дослідну роботу під керівництвом науково-педагогічного працівника кафедри;

- публікувати свої роботи в загально університетських та інших наукових виданнях;
- брати участь у міжнародних, всеукраїнських та регіональних наукових та науково-технічних заходах: конкурсах, олімпіадах, конференціях, семінарах, форумах, круглих столах тощо;
- переходити за власним бажанням з одного студентського наукового гуртка та проблемної групи в інші;
- брати участь у всіх заходах, що організовуються в межах діяльності студентського наукового гуртка та проблемної групи;
- сприяти залученню до гуртка або проблемної групи нових членів;
- обирати й бути обраним до керівних органів студентського наукового гуртка та проблемної групи.

4.5. Члени студентських наукових гуртків та проблемних груп можуть бути виключені з їхнього складу, якщо вони:

- подали заяву про виключення за власним бажанням;
- закінчили навчання в університеті;
- без поважних причин не беруть участі в роботі наукових гуртків;
- порушують норми академічної доброчесності в ОНУ тощо.

4.6. Керівник гуртка, викладачі кафедри, члени ради молодих вчених можуть рекомендувати або ініціювати відрахування зі складу гуртка здобувачів вищої освіти за порушення внутрішнього трудового розпорядку університету.

5. Права та обов'язки старости студентського наукового гуртка та проблемної групи

5.1. Староста студентського наукового гуртка та проблемної групи діє відповідно до цього Положення.

5.2. Складає спільно з науковим керівником плани і звіти про роботу студентського наукового гуртка та проблемної групи, своєчасно представляє їх на засіданні кафедри (кафедр).

5.3. Сприяє своєчасному виконанню плану наукових робіт членами студентського наукового гуртка та проблемної групи.

5.4. Забезпечує зв'язок студентського наукового гуртка та проблемної групи з радою молодих вчених університету (факультету) за потреби.

5.5. Вносить пропозиції керівнику гуртка чи проблемної групи про заохочення його активних членів.

6. Права та обов'язки керівника студентського наукового гуртка та проблемної групи

6.1. Науковий керівник студентського наукового гуртка та проблемної групи діє відповідно до цього Положення.

6.2. Керівник студентського наукового гуртка чи проблемної групи відповідає за організацію та проведення науково-дослідної роботи студентів за напрямом наукової діяльності кафедри (кафедр).

6.3. Керівник відповідає за планування роботи та звітування, організацію і якісне проведення засідань студентського наукового гуртка чи проблемної групи, розгляд на них актуальних наукових доповідей.

6.4. Спільно з науково-педагогічним складом кафедри (кафедр) та активом ради молодих вчених університету (факультету) керівник залучає до роботи в гуртку чи проблемній групі студентів, які виявили схильність до науково-дослідної роботи.

6.5. Керівник студентського наукового гуртка чи проблемної групи проводить індивідуальні співбесіди з членами гуртка чи групи, виявляє коло їх наукових інтересів і рівень підготовки, розподіляє тематику наукових досліджень та надає відповідну допомогу.

6.6. Керівник студентського наукового гуртка чи проблемної групи координує роботу викладачів кафедри (кафедр) з наукового керівництва дослідженнями студентів, які є членами наукового гуртка чи проблемної групи.

6.7. Керівник студентського наукового гуртка чи проблемної групи організовує проведення та участь членів гуртка чи проблемної групи в науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах, конкурсах та інших наукових заходах університету (факультету).

6.8. Керівник студентського наукового гуртка чи проблемної групи (за потреби) бере участь у роботі конкурсної комісії кафедри, факультету з визначення переможців кафедрального й факультетського турів конкурсу на кращу наукову роботу студентів.

6.9. Керівник студентського наукового гуртка чи проблемної групи подає пропозиції від кафедри до програми щорічних студентських конференцій, які проводяться в ОНУ.

6.10. Керівник студентського наукового гуртка чи проблемної групи порушує клопотання перед керівництвом кафедри (кафедр), факультету про заохочення найактивніших членів наукового гуртка чи проблемної групи. За активну участь та роботу ЗдВО, керівник може подати рапорт до стипендіальної комісії факультету щодо призначення додаткових балів до стипендіального рейтингу членів наукового гуртка/проблемної групи.

6.11. Керівник студентського наукового гуртка чи проблемної групи подає пропозиції керівництву кафедри, факультету й університету щодо поліпшення науково-дослідної роботи студентів загалом.

6.12. Керівник студентського наукового гуртка чи проблемної групи надає допомогу студентам у підготовці робочого плану наукового дослідження та пошуку необхідної наукової і спеціальної літератури та інших джерел інформації; в розробці інструментарію й оволодінні сучасною методологією

наукового дослідження; в оформленні результатів наукової роботи; в підготовці тез виступів і доповідей до участі у наукових семінарах та конференціях; у підготовці публікацій за результатами наукового дослідження; у впровадженні результатів дослідження в практику й освітній процес.

6.13. Керівник студентського наукового гуртка чи проблемної групи відповідає за ведення документації гуртка (проблемної групи) та контролює хід виконання наукового дослідження.

6.14. Керівник студентського наукового гуртка чи проблемної групи зобов'язаний забезпечити регулярне висвітлення інформації з фото- та відео-додатками на сторінці кафедри/факультету на офіційному сайті університету про найбільш яскраві та значущі наукові заходи, організовані членами гуртка, або в яких вони беруть участь.

6.15. Керівництво студентського наукового гуртка зобов'язане подавати інформацію про його роботу на вимогу науково-дослідної частини, декана факультету, заступника декана з наукової роботи.

7. Документація студентського наукового гуртка та проблемної групи

7.1. План роботи на навчальний рік, затверджений засіданням кафедри (кафедр), який містить назву студентського наукового гуртка чи проблемної групи, керівника, мету й завдання, склад групи, календарний план заходів (Додаток 1).

7.2. Тематика наукових досліджень студентів, затверджені на засіданні кафедри (кафедр) (Додаток 2).

7.3. Керівник гуртка чи групи у довільній формі фіксує: список членів гуртка; загально-організаційні заходи; наукові досягнення студентів; участь у наукових заходах; облік підготовлених публікацій, методичних матеріалів, наочних посібників, макетів, моделей, спеціальних технічних пристроїв, схем, стендів, відеоматеріалів, наукових перекладів, тощо.

7.4. Річні звіти роботи студентського наукового гуртка чи проблемної групи (Додаток 3).

7.5. Заохочення членів гуртка.

8. Загальні вимоги до науково-дослідної роботи

8.1. Наукова робота повинна відповідати таким основним вимогам:

- актуальність досліджуваної теми;
- наявність елементів новизни дослідження, недопустимість плагіату й компіляції;
- теоретична або практична спрямованість дослідження;
- використання сучасних джерел наукової і спеціальної літератури;
- наявність аналізу нормативно-методичної бази з теми дослідження;

- наявність емпіричного матеріалу;
- використання архівних матеріалів;
- застосування сучасної методології наукових досліджень;
- наявність огляду передового національного та закордонного досвіду роботи;

- формування проблемних питань, висновків і пропозицій з теми дослідження.

8.2. Наукові роботи студентів можуть готуватися співавторами, зокрема й спільно з викладачами.

8.3. Свідченням високої оцінки наукового дослідження є:

- здобуття премій, дипломів, сертифікатів і призових місць у конкурсах на кращу наукову роботу;
- державна реєстрація винаходу;
- публікація результатів дослідження;
- впровадження результатів дослідження в практичну діяльність або навчальний процес;
- виступи за результатами дослідження на наукових семінарах і конференціях (опублікування тез виступів).

8.4. Наукові розробки підготовлені членами студентського наукового гуртка або проблемної групи зберігаються на кафедрі (лабораторії) впродовж **3-х років** чи на сторінці кафедри на сайті університету.

9. Прикінцеві положення

9.1. Студентський науковий гурток та проблемна група може бути реорганізованим або ліквідованим за пропозицією кафедри, факультету, наказом ректора.

9.2. Дане Положення погоджується з Науково-методичною радою ОНУ, Вченою радою ОНУ та вступає в силу відповідно до наказу ректора.

9.3. Положення про студентський науковий гурток та проблемну групу кафедри (у разі наявності такого) не повинно суперечити вимогам даного Положення.

Додаток 1 до Положення про студентські наукові гуртки та проблемні групи

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри

_____ (назва кафедри)
(протокол № _____ від _____)
Зав. кафедрою _____
підпис
_____ прізвище, ініціали

**ПЛАН РОБОТИ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВОЇ
ПРОБЛЕМНОЇ ГРУПИ (ГУРТКА) НА _____ НАВЧАЛЬНИЙ РІК**

Назва групи (гуртка): _____

Науковий керівник: _____
прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання, посада

Мета й завдання: _____

Склад групи (гуртка):

№	Прізвище, ім'я студента	Курс	Група

Календарний план роботи:

№	Назва і вид роботи	Виконавці	Термін виконання

Науковий керівник: _____
підпис прізвище та ініціали

УЗГОДЖЕНО
Декан факультету

_____ підпис _____ прізвище, ініціали

«__» _____ р.

Додаток 2 до Положення про студентські наукові гуртки та проблемні групи

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри

_____ (назва кафедри)
(протокол № _____ від _____)
Зав. кафедрою _____
підпис
_____ прізвище, ініціали

**ТЕМАТИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ПРОБЛЕМНОЇ ГРУПИ (ГУРТКА) ЗА _____ / _____ НАВЧАЛЬНИЙ РІК**

Назва групи (гуртка): _____

Науковий керівник: _____
прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання, посада

№	Прізвище, ім'я студента	Тема наукового дослідження

Науковий керівник: _____
підпис прізвище та ініціали

УЗГОДЖЕНО
Декан факультету

_____ підпис _____ прізвище, ініціали

«__» _____ р.

Додаток 3 до Положення про студентські наукові гурткита проблемні групи

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри

_____ (назва кафедри)
(протокол № _____ від _____)
Зав. кафедрою _____
підпис
_____ прізвище, ініціали

**ЗВІТ ПРО РОБОТУ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВОЇ
ПРОБЛЕМНОЇ ГРУПИ (ГУРТКА) ЗА _____ / _____ НАВЧАЛЬНИЙ РІК**

Назва групи (гуртка): _____

Науковий керівник: _____
прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання, посада

№	Назва і вид роботи	Виконавці	Результати виконання

Науковий керівник: _____
підпис прізвище та ініціали

УЗГОДЖЕНО
Декан факультету

_____ підпис прізвище, ініціали

«__» _____ р.